

Op Stapel 2020-03

24 april 2020

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Begrotingsmaatregelen**

Voorontwerp van programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2020

In kort bestek:

ALLE ONDERWIJSNIVEAUS

Vacant verklaren van betrekkingen van afwezige leerkrachten

Het gaat om een maatregel die, in uitvoering van de laatste CAO, al eens, **tóen evenwel** voor een beperkt volume (33 tot 50%), werd toegepast bij de benoemingsronde op 1 januari 2019 ([Op Stapel 2018-14](#) van 2 mei 2018).

De maatregel is vaag geïnspireerd op de principes die al langer gelden bij het vacant verklaren van de betrekking van langdurig afwezige directeurs (een regeling waar overigens niets aan wijzigt), maar er zijn wel andere modaliteiten.

Concreet gaat het hier om de volgende verloven en afwezigheden voor de duur van het volledige schooljaar: verlof wegens bijzondere opdracht; verlof wegens opdracht; verlof voor vakbondsopdracht; verlof om een ambt uit te oefenen in een ministerieel kabinet; verlof om prestaties te verrichten bij een erkende politieke groep; politiek verlof; verlof toegekend aan een personeelslid dat ter beschikking wordt gesteld van de Koning; verlof voor verminderde prestaties; afwezigheid voor verminderde prestaties.

De betrekkingen van de **vast benoemde leerkrachten** die een van die verloven of afwezigheden (voor het geheel of een gedeelte van hun opdracht) voor de duur van het volledige schooljaar opnemen, moeten vacant worden verklaard voor benoeming op 1 januari 2021.

Het personeelslid met verlof blijft ook, na de vacantverklaring van zijn betrekking (en nadat er een ander personeelslid in is benoemd), in de administratieve en geldelijke toestand waarin het stond bij de opname van het verlof. **Als het personeelslid op 1 september uit zijn verlof terugkeert**, neemt het bij de verdeling van de betrekkingen rang in op basis van zijn dienstanciënniteit. **Als het toch zou terugkomen in de loop van het schooljaar**, neemt het in zijn instelling (of in een andere instelling van de scholengemeenschap/scholengroep), binnen de draagwijdte van zijn benoeming, een vacante betrekking in, als er zo een betrekking beschikbaar is waar niemand in staat: een tijdelijk personeelslid kan niet uit zijn betrekking worden verdrongen. Is er niet zo'n betrekking voorhanden, dan wordt het personeelslid boventallig en gelden verder de gewone regels die van toepassing zijn op personeelsleden die ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking; bij de verdeling van de betrekkingen op 1 september neemt het personeelslid dan opnieuw rang in op basis van zijn dienstanciënniteit.

De maatregel wordt toegepast bij de benoemingsronde op 1 januari 2021 (op basis van de toestand op 15 oktober 2020; publicatie van de vacatures vóór 15 november 2020).

BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS

Lerarenplatformen

In het secundair onderwijs wordt het project *Lerarenplatformen* stopgezet.

In het basisonderwijs wordt het nog met een jaar verlengd¹. In [Op Stapel 2018-14](#) van 2 mei 2018 legden we omstandig uit hoe een en ander in zijn werk gaat. Waar de voorbije jaren de platformen startten in oktober, kunnen ze nu al starten op 1 september. Omdat de verlenging met een maand geen meerkosten voor de overheid teweeg mocht brengen, wordt het aantal voltijdse equivalenten dat de samenwerkingsverbanden globaal ter beschikking wordt gesteld, teruggebracht naar 2291.

Vervangingseenheden niet-ingevulde vervangingen (NIV)

Sedert vorig schooljaar konden scholen in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs die geen vervanger vonden voor een afwezige leerkracht, de vervangingsomkadering omzetten in vervangingseenheden. Die konden ze dan later in het schooljaar inzetten voor lesopdrachten (al dan niet naar aanleiding van een nieuwe vervanging), om er een personeelslid voor langere duur of voor een groter volume mee aan te stellen ([Op Stapel 2018-14](#) van 2 mei 2018).

De maatregel wordt stopgezet, en wel al meteen, met ingang van 1 mei 2020. Personeelsleden van wie de aanstelling in vervangingseenheden-niet-ingevulde-vervangingen is ingegaan vóór 1 mei, kunnen aangesteld blijven (uiterlijk tot het einde van het schooljaar, 30 juni).

Ondersteuningsnetwerken

Het jaarlijkse minimaal gegarandeerde aantal lestijden, lesuren en uren dat globaal aan de ondersteuningsnetwerken wordt toegewezen, wordt vanaf volgend schooljaar opgetrokken tot 18.974 lestijden en 17.845 uren voor het basisonderwijs en 10.761 lesuren en 3.670 uren voor het secundair onderwijs.

Gewoon secundair onderwijs: benoemen in overgedragen uren

In het secundair onderwijs kunnen scholen tot 1 november uren-leraar of lesuren overdragen naar het volgende schooljaar of naar een andere school van hetzelfde of een ander schoolbestuur. In die uren kon tot nog toe niet benoemd worden.

In het **gewoon secundair** onderwijs moeten de uren-leraar die een school (of centrum²) overgedragen kreeg (van het schooljaar voordien of vanuit een andere school), eenmalig, vacant verklaard worden voor benoeming op 1 januari 2021. De vacantverklaring van die uren-leraar gebeurt op basis van de betrekkingen die op 15 november 2020 vacant zijn. De vacante betrekkingen moeten vóór 30 november 2020 worden gepubliceerd, samen met de wijze waarop de kandidaturen moeten worden ingediend.

¹ Wat daarna komt? De bepalingen over de lerarenplatformen zoals we die nú kennen, worden hoe dan ook uit de regelgeving geschrapt op het einde van volgend schooljaar.

² DBSO

Gewoon secundair onderwijs: omkadering, herrekening in 1A en 1B

De laatste twee schooljaren werd de omkadering van het eerste leerjaar A en B in het gewoon secundair onderwijs in oktober herrekend op basis van de schommeling van de leerlingenpopulatie sedert februari.

Die maatregel verdwijnt. De besparing die de overheid daarmee realiseert, komt in mindering op de besparingsdoelstelling voor het secundair onderwijs.

VOLWASSENENONDERWIJS

CVO's erkend als EVC-testcentrum

Vanaf dit schooljaar kunnen CVO's die als EVC-testcentrum erkend zijn, evaluaties afnemen van personen die geen lessen hebben gevolgd in het centrum. In afwachting van een structurele financiering kregen die CVO's daarvoor projectsubsidies.

Vanaf volgend schooljaar worden de EVC-testcentra structureel gefinancierd. De middelen worden toegekend op basis van het aantal geteste kandidaten in de laatste afgesloten referperiode (1 januari-31 december). Enkel kandidaten die voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht en die beschikken over de Belgische nationaliteit of wettig in het land verblijven, worden meegeteld:

- 12 aanvullende leraarsuren per geteste kandidaat voor het ontwikkelen en afnemen van de evaluaties voor een beroepskwalificatie of deelkwalificatie die volgens het opleidingsprofiel minder dan 300 lestijden bedraagt;
- 18 aanvullende leraarsuren per geteste kandidaat voor het ontwikkelen en afnemen van de evaluaties voor een beroepskwalificatie of deelkwalificatie die volgens het opleidingsprofiel 300 tot 799 lestijden bedraagt;
- 24 aanvullende leraarsuren per geteste kandidaat voor het ontwikkelen en afnemen van de evaluaties voor een beroepskwalificatie of deelkwalificatie die volgens het opleidingsprofiel 800 of meer lestijden bedraagt.

Voor de kandidaten die het verminderde tarief genoten (dus niet de volle 96 euro betaalden), krijgt het centrum bovendien:

- 60 euro per geteste kandidaat voor een EVC-traject voor het verwerven van een beroepskwalificatie;
- 48 euro per geteste kandidaat voor een EVC-traject voor het verwerven van een deelkwalificatie.

Die middelen worden jaarlijks geïndexeerd (gezondheidsindex, referdatum 1 september 2019).

Groei en groeionorm

De groeionorm (de jaarlijkse aftopping van de groei in het volwassenenonderwijs) wordt vanaf volgend schooljaar terug naar 0,8% gebracht. Ter herinnering: de groeionorm is van toepassing op het hele aanbod, **op NT2 na**.

Er verandert ook wat aan de wijze waarop (tijdens de overgangperiode naar het nieuwe financieringsstelsel) de groei voor 2020-21 wordt berekend (leraarsuren en punten): *die zou worden bepaald door 3,33 keer het aantal LUC's gegenereerd tijdens de periode 1 januari-*

31 maart 2019 (een extrapolatie dus van de LUC's gegenereerd in de eerste drie maanden van 2019, naar het hele jaar – tien maanden) te vergelijken met het aantal LUC's gegenereerd tijdens de referentieperiode 1 april 2018-31 maart 2019.

Ondertussen is er méér zicht op het aantal LUC's dat over het hele jaar 2019 effectief werd gegenereerd. Daardoor kan nu ook realistischer worden 'geëxtrapoleerd'. De berekening wordt uitgesplitst tussen enerzijds de groei in NT2 en anderzijds de groei in het overige aanbod. Voor NT2 bedraagt de coëfficiënt 2,95; voor het overige aanbod 3,60.

INTERNATEN

Werkingsmiddelen geplaatste kinderen

In 2020 worden, in afwachting van structurele maatregelen, eenmalig extra-werkingsmiddelen toegekend aan de internaten gewoon en buitengewoon onderwijs en tehuizen met geplaatste kinderen ('internen die beschikken over een jeugdhulpverleningsbeslissing voor de functie verblijf binnen de niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening, bij een jeugdhulpaanbieder of pleegzorger, op verwijzing van een gemandateerde voorziening of een Sociale Dienst Jeugdrechtbank'). Het gaat om een totaalbedrag van 499.000 euro (gerekend met het aantal geplaatste kinderen in 2018, kwam dat neer op een 500 euro per geplaatst kind). Het aantal geplaatste internen wordt geteld op de teldag voor de berekening van de omkadering voor het huidige schooljaar.

De maatregel is niet van toepassing op de IPO's.

PEDAGOGISCHE BEGELEIDING

VOCVO

De middelen die VOCVO (*Vlaams OndersteuningsCentrum voor het VolwassenenOnderwijs*) kreeg voor de ondersteuning van de koepelloze CVO's, worden vanaf volgend schooljaar geschrapt. Na de fusiegolf zijn er geen koepelloze CVO's meer.

Pedagogische begeleiding volwassenenonderwijs

De subsidie aan de pedagogische begeleidingsdiensten voor de extra ondersteuningsopdrachten in het volwassenenonderwijs wordt vanaf volgend schooljaar stopgezet.

Concreet gaat het om middelen voor (art. 28 kwaliteitsdecreet³):

- het ondersteunen van de centra bij de realisatie van hun eigenagogisch project;
- het bevorderen van de onderwijskwaliteit en de ondersteuning van de centra bij hun uitbouw tot een professionele lerende organisatie;
- het ondersteunen en begeleiden van de centrubesturen (op hún verzoek) bij het uitwerken van de actiepunten na een doorlichting;
- het aanreiken, stimuleren en ondersteunen van onderwijsinnovaties;
- het aanreiken van en aansturen op aanbodgerichte nascholingsactiviteiten;

³ Ook het driejaarlijkse beleidsplan met verduidelijking van de wijze waarop aan de opdrachten van artikel 28 uitvoering wordt gegeven, dat bij het begeleidingsplan moest worden gevoegd, komt dus te vervallen.

- het overleggen met onderwijsactoren op verschillende niveaus over onderwijskwaliteit;
- het mee-aansturen of opvolgen van ondersteuningsinitiatieven georganiseerd of gesubsidieerd door de Vlaamse Regering;

en de opdrachten die de begeleidingsdiensten en VOCVO gezamenlijk moesten uitvoeren (art. 49 decreet volwassenenonderwijs):

- het coördineren en ondersteunen van de ontwikkeling van instrumenten en procedures in zake de erkenning van al verworven competenties;
- het ondersteunen (in uitvoering van het *Strategisch Plan Hulp- en Dienstverlening aan Gedetineerden*) van de onderwijscoördinatoren bij de uitbouw van een behoefte dekkend en aangepast aanbod voor onderwijs aan gedetineerden en bij de coördinatie van het onderwijsaanbod in de gevangenissen.

De gezamenlijke opdracht opleidingsprofielen op te stellen en bij te werken (gedefinieerd in artikel 24 van het decreet volwassenenonderwijs) blijft wél behouden, maar zonder verdere extra-financiering.

De middelen voor het ondersteunen van de onderwijscoördinatoren in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden worden vanaf 2020 bij de subsidie gevoegd die de Vlaamse Regering jaarlijks aan, momenteel, VOCVO toekent voor de coördinatie en ondersteuning van het onderwijs aan gedetineerden. Het subsidiebedrag wordt bovendien opgetrokken. Globaal gaat het om 995.086,73 euro. De opdracht die ondersteuning te bieden **samen mét** de pedagogische begeleidingsdiensten wordt geschrapt.

Aanvullende werkingsmiddelen

Van het bedrag van de aanvullende werkingsmiddelen voor de pedagogische begeleidingsdiensten-met-een-personeelsformatie (oud-SNPB-middelen) – inmiddels teruggebracht tot 4.584.000 euro – wordt voor dit en volgend schooljaar 478.000 euro gekleurd: de middelen dienen voor de begeleiding van leerkrachten bij het remediëren van leerlingen in de klas dit schooljaar, vanaf het weer opengaan van de scholen, en volgend schooljaar. Het gaat, maar dat had u al door, om een maatregel in het kader van de coronacrisis.

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat niet akkoord met een nieuwe besparingsronde. De maatschappij verwacht, terecht, veel van het onderwijs. Die inspanningen hebben een prijs.

Anderzijds apprecieert het GO! dat de overheid het werk met de leerlingen in de klas zoveel mogelijk heeft willen ontzien. We erkennen ook de (schuchtere) aanzet tot nieuwe investeringen.

Het GO! betreurt vooral het snoeien in de middelen voor de begeleiding in het volwassenenonderwijs, met name in de middelen die worden ingezet om de agogische en organisatorische kwaliteiten van de centra te versterken (in een context bovendien waarin de centra zich moeten 'zetten' in een hertekend veld). Het gaat hier hoe dan ook om een voorafname op het debat over de kerntaken van de pedagogische begeleidingsdiensten.

Het is overigens ook niet duidelijk of mét het schrappen van artikel 28 van het kwaliteitsdecreet, dat niet meer doet dan kredieten vastleggen voor een aantal zeer specifieke bij naam genoemde opdrachten, ook die opdrachten zelf uit het takenpakket van de begeleidingsdiensten verdwijnen.

Artikel 49 van het decreet volwassenenonderwijs definieerde de opdrachten die de begeleidingsdiensten gezamenlijk moesten uitvoeren; de extra-middelen zorgden voor enig cement. Nu gaat het engagement van de begeleidingsdiensten om samen te werken op dit moment ruim verder dan de opdrachten in artikel 49. Maar op de een of andere wijze wordt daarbij wel voortgebouwd op de expliciete opdracht in het decreet en de stimulansen die de overheid daarvoor geeft. Als ieder zich op zichzelf gaat terugplooiën, krijg je een versnippering van middelen, kennis en expertise. Waar zit hem dan de besparing; waar de efficiëntiewinst? Dat de verplichte samenwerking ook uit de opdracht (aan VOCVO) in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt geschrapt, is dan ook geen goed signaal.

Het klopt dat er na de schaalvergroting in het secundair volwassenenonderwijs geen koepelloze CVO's meer zijn en dat VOCVO die dus ook niet meer hoeft te begeleiden. Maar die CVO's zijn er natuurlijk nog wel, al dan niet opgegaan in een gróter geheel: de koepels en het GO! hadden dan ook graag gezien dat de middelen werden overgeheveld naar de betrokken begeleidingsdiensten.

Het benoemen in overgedragen uren in het secundair onderwijs en in de betrekkingen van personeelsleden in een aantal verlofstelsels, is in de gegeven context verdedigbaar, maar er is gereede twijfel over of de bijkomende planlast van vacant verklaren, benoemen en kort daarop (eventueel/allicht) reffecteren of weder tewerk stellen, opweegt tegen de baten...

Wél opgezet is het GO! met de (vooralsnog eenmalige) extra-werkingsmiddelen voor de internaten met geplaatste kinderen. Al moet het GO! er helaas nóg eens op wijzen dat de internaten van het buitengewoon onderwijs en de tehuizen in het GO! **niet eens regulière werkingsmiddelen** krijgen. Ze moeten dus mee-eten uit de ruif van de scholen. Het gaat hier nochtans alleen maar om een vergetelheid bij de hertekening van de financiering van het leerplichtonderwijs. Dat werd door de overheid ook erkend. Een rechtzetting zou dus niet eens veel moeite hebben mogen kosten. Uiteindelijk werden die werkingsmiddelen in Onderwijsdecreet XX in het vooruitzicht gesteld, weliswaar in het kader van een globale herziening van de financiering van de internaten. Ruim tien jaar later is daar nog altijd geen uitvoering aan gegeven: al die tijd bleef de uitvoerende macht hier schromelijk in gebreke.